

Čís. 3481.

Porušení předpisu § 241 tr. ř., jehož jest podle druhého odstavce § 314 tr. ř. šetřiti také v řízení před soudy porotními, není zmatkem (čís. 4 § 344 tr. ř.).

Odpykání trestu na svobodě, uloženého rozsudkem, jenž předcházeli odsouzení pro hrdelní zločin spáchaný před oním prvním rozsudkem (§ 265 tr. ř.), není zostřením ve smyslu § 50 tr. zák. a není na závalu odsouzení k trestu smrti.

Započítání vyšetřovací vazby není výkonem rozsudku, ani výkonem trestu rozsudkem uloženého.

Účel ustanovení o započítání vyšetřovací vazby (§ 55 a), 266 a) tr. zák.).

(Rozh. ze dne 11. května 1929, Zm II 81/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku porotního soudu v Novém Jičíně ze dne 19. února 1929, T k VI 67/29-17, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem vraždy úkladné podle §§ 134, 135 čís. 1 tr. zák.

Důvody:

Zmateční stížnost vytyká rozsudku první stolice zmatečnost 1. podle § 344, čís. 4 tr. ř. z důvodu, že byl porušen předpis §§ 314, 241 tr. ř. tím, že bylo v přítomnosti svědka Dr. Josefa T., ještě než byl jako svědek slyšen, čteno trestní oznámení, v němž uveden i projev obžalovaného, že »svědka zná dobře, co je za svini, a že proto nechce s ním nic mítí«; 2. podle § 344, čís. 12 tr. ř. z důvodu, že soud vyslovil trest smrti porušiv předpis § 50 tr. zák. Stížnost jest neodůvodněná. Ustanovení § 241 tr. ř., jehož jest ovšem podle druhého odstavce § 314 tr. ř. šetřiti také v řízení před soudy porotními, není z předpisů citovaných v § 344, čís. 4 tr. ř. a není v něm vysloveno, že ho má býti šetřeno pod zmatečností, takže porušení jeho není zmatkem podle § 344 čís. 4 tr. ř. a může býti jako důvod zmatečnosti uplatňováno jen za předpokladů § 344, čís. 5 tr. ř., tudíž obzvláště za předpokladu, že se stalo porušení předpisu proti návrhu aneb přes odpor stěžovatele. Předpoklady ty nejsou stížností tvrzeny a ani jich podle spisů není. Není-li však rozsudek z důvodu nešetření onoho předpisu zatížen ani zmatkem podle čís. 4 ani zmatkem podle čís. 5 § 344 tr. ř., netřeba se blíže zabývatí vývody stížnosti o nepříznivém prý pro stěžovatele účinku vytykané vady na výrok porotců a na konečné rozhodnutí po rozumu předposledního odstavce § 344 tr. ř. Předpisu § 50 tr. zák. dal zrušovací soud (odchýliv se vědomě od dosavadní, ovšem stále judikatury) rozhodnutím ze dne 24. června 1926, Zm II 10/26, sb. n. s., čís. 2429, výklad ten, že odpykání trestu na svobodě, uloženého rozsudkem, jenž předcházeli odsouzení pro hrdelní zločin spáchaný před oním prvním rozsudkem (§ 265 tr. ř.), není zostřením ve smyslu § 50 tr. zák. a není na závalu odsouzení

k trestu smrti. Ve vývodech stížnosti není ani nejmenšího pokusu, hájiti dřívější výklad § 50 tr. zák. proti výkladu novému, takže k vyvrácení jejího stanoviska stačí poukaz na obšírné a vyčerpávající, zejména i dějinného vývoje § 50 tr. zák. a příslušných ustanovení trestního řádu (obzvláště §§ 264, 265) dbající odůvodnění onoho rozhodnutí. V souzeném případě nelze však důvodně vytýkati porušení předpisu § 50 tr. zák. i z další úvahy, že by vyslovení trestu smrti, jak stížnost sama připouští, nebránilo již pouhé uložení, nýbrž jen skutečné vykonání trestu na svobodě uloženého za trestný čin, který jest s hrdelním zločinem v poměru předpokládaném § 265 tr. ř. (§§ 34, 35, 267 tr. z., § 56 tr. ř.), a že o trest již vykonaný v souzené věci nejde. Rozsudkem krajského jako porotního soudu v Novém Jičíně ze dne 5. června 1928, vydaným po spáchání zločinu vraždy, který jest předmětem rozsudku nyní napadeného, byl ovšem obžalovaný pro zločin krádeže a přestupek neoprávněného držení vojenské munice odsouzen k trestu těžkého žaláře na tři měsíce. Rozsudkem bylo však zároveň vysloveno, že se do trestu započítává vyšetřovací vazba od 11. března 1927, 1 hod. odp. do 5. června 1928, 7¼ hod. odp., kdy byl obžalovaný z vazby propuštěn, nebyv vůbec ani dodatečně vzat do vazby trestní. Stížnost je zřejmě na omylu, majíc za to, že započítání vyšetřovací vazby rovná se skutečnému odpykání trestu na svobodě. Třebaže má s hlediska odčinění poruchy právního řádu, způsobené trestným činem, tytéž účinky jako odpykání trestu (§ 225, § 528 tr. zák., srovnej i § 226, § 529 tr. zák.), není započítání vyšetřovací vazby výkonem rozsudku, jeho vynesení předchází, tím méně je výkonem trestu rozsudkem uloženého, od něhož se svou podstatou a svým účelem liší. Nahradivše předpis § 46 písm. h) tr. zák. a rozšiřivše zásadu tam uplatněnou i na potrestání přečinů a přestupků, směřují ustanovení o započítání vyšetřovací vazby (§ 55 a), § 266 a) tr. zák.) k tomu, by bylo při určení zla, jehož odpykání jest se pachateli trestného činu podrobiti, by dal zadostiučinění právnímu řádu jím porušenému, přihlíženo vydatněji k újmě, která stihla pachatele bez jeho zavinění před určením onoho zla odnětím svobody již za trestního řízení, nikoliv za tím účelem, by již předem dal ono zadostiučinění, nýbrž za účelem zabezpečení jeho osoby pro trestní řízení a jen případně i pro výkon trestu. Vyšetřovací vazba není tudíž anticipovaným odpykáním trestu. Její započítání rozsudkem jest jen jakousi náhražkou výkonu trestu a význam dotyčného výroku vyčerpává se v tom, že se pro jinakou újmu pachatele již stihnuvší upouští zcela nebo částečně od výkonu trestu, pokud se týče zprošťuje se pachatel zcela nebo částečně odpykání zla, určeného rozsudkem jako trest. Soud zrušovací měl ostatně již příležitost, ovšem z jiného podnětu, obírat se řečenou otázkou v rozhodnutí čís. 3135 sb. n. s., kde vyslovil, že započtením vyšetřovací vazby podle § 55 a) tr. zák. nepromění se vazba vyšetřovací ve vazbu trestní. Proto nebránil výše řečený rozsudek, by byl obžalovanému za zločin vraždy uložen trest smrti, výrokem tím nebylo vykročeno z mezí trestní moci a rozsudek není stížen ani zmatkem § 344, čís. 12 tr. ř. Jen mimochodem budiž ještě podotčeno, že vyšetřovací vazba nebyla — byvši na obžalovaného uvalena pro zločin vraždy, nikoliv pro zločin krádeže, na který bylo přípravné vyšetřování dodatečně teprve

rozšířeno, vůbec újmou stihnuvší obžalovaného z důvodu činů, do jejichž trestu byla pak započítána, a že propadnutí nábojů rozsudkem ze dne 5. června 1928 vyslovené, nemá, třebas se stalo i poukazem na § 32 zbrojního patentu, ráz trestu, jsouc vlastně výrokem povahy v § 367 tr. ř. vytčené, kdyžtž byl obžalovaný uznán vinným i krádeží těchto nábojů, spáchanou na vojenském eráru, jehož zástupci (posádkovému velitelství v Novém Jičíně) byly pak náboje vydány. Stížnost podle toho, co uvedeno, neodůvodněnou bylo zavrhnouti, aniž bylo třeba zabývat se dalšími jejími vývody o nedostatečnosti průvodního materiálu a o nepřičetnosti obžalovaného, protože vývody ty vymykají se naprosto z rámce provedení zmateční stížnosti.

Čís. 3482.

Střídavým pominutím myslí (§ 2 b) tr. zák.) jest stav duše, pro který jest v některých obdobích, zejména i v době páchání trestného skutku pachatel neschopným rozpoznati protiprávnost skutku nebo říditi svou vůli a své jednání podle tohoto správného rozpoznání.

Zmenšená (seslabená) přičetnost není ani částečným pominutím myslí; záležejíc v tom, že se v myslí osoby jí stížené nevybavují představy tak rychle a určitě a neuplatňují tlumy tak mocně jako u osoby pravidelného duševního rozpoložení, aniž by však schopnost k rozpoznání protiprávnosti skutku a schopnost volného rozhodování byly zrušeny, rovná se zmenšená (seslabená) přičetnost (duševní méněcennost) stavu mdlejšího rozumu, který jest jen polehčující okolností podle § 46 a), § 264 a) tr. zák., nevylučujíc trestní zodpovědnost, leč by šlo o trestné činy spáchané z pouhé nedbalosti, při nichž jest přihlížeti k mdlejšímu rozumu pachatele již při posouzení, zda mohl poznati nebezpečnou povahu svého jednání, jelikož poukazuje k »zvláštním jeho poměrům« (§ 335 tr. zák.).

Vybočení z mezí nutné obrany (§ 22 g) tr. zák.) jen ze strachu nezabavuje zodpovědnosti podle § 335 tr. zák.

Nedbalost předpokládána poslední větou § 2 tr. zák. nevztahuje se na samu povahu skutku, nýbrž na poměr skutku k rozsahu nutné obrany.

Nedbale ve smyslu onoho ustanovení nejedná pachatel již tehdy, když věděl nebo mohl poznati, že skutek může přivoditi nebo zvětšiti nebezpečí pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost toho, proti komu v nutné obraně jednáno, nýbrž teprve tehdy, když věděl nebo mohl poznati, že jednání to nebylo k odvrácení útoku nutné, buď, že za tím účelem vůbec nebylo třeba skutku ohrožujícího ony sítatky, nebo že nebylo třeba ohrožení jich v té míře, ve které skutečně byly ohroženy (poškozeny).

Pro skutkovou podstatu podle § 335 tr. zák. stačí tu i nedbalost nevědomá.

Neúbalost, předpokládána v § 2 g) tr. zák. pro přičítání skutku podle § 335 (431) tr. zák. spočívá v možnosti poznání, že skutek není úměrným útoku a potřebě obrany.